

רע"פ 9035/16 - מחמוד דאוד, מחמוד מוחמד נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 9035/16

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקשים: 1. מחמוד דאוד
2. מחמוד מוחמד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 30.10.2016, שניתן על ידי כב' השופט מ' יועד-הכהן

בשם המבקשים: עו"ד סאמי ארשיד; עו"ד מוחמד עליאן

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט מ' יועד-הכהן), בע"פ 39058-08-16, מיום 30.10.2016, בגדרו נדחה ערעורם של המבקשים על החלטתו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט פ' שטרק) (להלן: בית המשפט לעניינים מקומיים), בת"פ 9914/2008, מיום 7.8.2016.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 14.3.2010, הורשעו המבקשים, על יסוד הודאתם, בעבירה של ביצוע עבודה ללא היתר, לפי סעיפים 145(א) ו-204(א) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה). מעובדות כתב האישום עולה, כי המבקשים ביצעו עבודות בנייה בנכס המצוי בשכונת עיסוויה, בלא היתר מהוועדה המקומית למרחב תכנון מקומי בירושלים. בעקבות הרשעתם, הושת על כל אחד מהמבקשים קנס בסך של 100,000 ₪. כמו כן, הורה בית המשפט לעניינים מקומיים, במסגרת גזר הדין, "להתאים את הבניה המפורטת בכתב האישום ובתרשים המצורף לו לתכניות ולהיתרי הבניה החלים באזור, לרבות בדרך של הריסתה", והוסיף וקבע כי "צו ההריסה יכנס לתוקף ביום 1.12.2011". עוד נקבע, כי ככל שעד המועד האמור לא יושג היתר בניה כנדרש, "אך יתקדמו הליכי הוצאתו", ניתן יהיה "לבקש מבית המשפט לדחות מועד כניסת הצו לתוקף". בהמשך לכך הובהר, כי "בית המשפט ישקול את הבקשה לדחיית מועד כניסת הצו לתוקף, בין השאר בהתאם להתקדמות הליכי הוצאת ההיתר".

3. מעת לעת, הגישו המבקשים בקשות לעיכוב ביצוע צו ההריסה, בקשות להן נעתר בית המשפט לעניינים מקומיים. ואולם, ביום 7.8.2016, דחה בית המשפט לעניינים מקומיים בקשה להארכת מועד ביצוע הצו האמור לשנתיים נוספות, וזאת "נוכח חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה ובהיעדר מסגרת תכנונית ממשית אשר מכשירה את המבנה במועד סביר".

4. על החלטה זו של בית המשפט לעניינים מקומיים, הגישו המבקשים ערעור לבית המשפט המחוזי. במסגרת הערעור, טענו המבקשים, בין היתר, כי הם "הגישו תכנית חדשה, שבאה להכשיר את עבירות הבניה ויש לה סיכוי טוב". ביום 30.10.2016, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור, בציינו דברים אלו:

"עצם הגשתה של תכנית מספר 0291237 לוועדה המחוזית ואף הקביעה כי היא עומדת בתנאי הסף, וזאת על פי מסמך מיום 27.10.2016 שלא עמד בפני בית המשפט קמא, אין בה די כדי לקבוע כי קבלת היתר פרטני שיכשיר את עבירת הבניה הנדונה לא בהישג יד. יתר על כן, כמצוין בהחלטת בית המשפט קמא עולה מהבקשה כי יש להגדיל את אחוזי הבניה על מנת להכשיר את המבנה.

על פי הפסיקה, לא די במאמצים להכשרת הבניה ונדרש כי לבית המשפט יוצג אופק קרוב לאישור התכנית ולמתן ההיתר, דבר שלא נעשה".

הבקשה לרשות ערעור

5. המבקשים הגישו בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, היא הבקשה שלפניי. בבקשתם טוענים המבקשים, כי פסק דינו של בית המשפט המחוזי הינו "פסק דין תקדימי", וכי "בתי המשפט לא הפרידו בין הארכות של צווי הריסה מנהליים מכוח סעיף 238 לחוק לבין צווי הריסה שיפוטיים שהם לאחר הרשעה מכוח סעיף 205 לחוק, והסמכות להאריכם הינה בהתאם לסעיף 207 לחוק התכנון והבניה". המבקשים ציינו בנוסף, כי "לאחרונה החלה הלכה חדשה במהותה", לפיה המבחן לעניין הארכת תוקף צווי הריסה שניתנו מכוח סעיף 238 לחוק, הוא "האם היתר הבניה בהישג יד", הוחל גם בבקשות לפי סעיף 207 לחוק, העוסקות בעיכוב ביצוע של צו הריסה שיפוטי. דא עקא, טוענים המבקשים כי המדובר בצווים הניתנים בשני הליכים שונים, ולהם תכליות שונות, כפי שאף עולה מהתקנות

העוסקות בכל אחד מהם. נוכח האמור, סבורים המבקשים כי יש "להורות על הפרדה מוחלטת בין שני הצווים הנ"ל", ולקבוע כי "המבחן 'היתר בהישג יד' אינו קביל לצווי הריסה שיפוטיים".

דין והכרעה

6. הלכה ידועה היא, כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" אינה ניתנת כדבר בשגרה, והיא מוגבלת למקרים המעוררים שאלה עקרונית בעלת חשיבות משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים; או כאשר קיים חשש לאי-צדק או לעיוות דין חמור שנגרם למבקש (רע"פ 8743/16 הי"ב נ' מדינת ישראל (17.11.2016); רע"פ 8588/16 משה נ' מדינת ישראל (8.11.2016); רע"פ 8280/16 אליהו נ' מדינת ישראל (8.11.2016)). לאחר עיון בבקשה שלפניי ובצדפותיה, סבורני כי היא אינה עומדת באמות מידה אלו, ומטעם זה בלבד יש לדחותה.

7. בבחינת למעלה מן הצורך, אציין כי גם לגופו של עניין דין הבקשה להידחות. מקובלים עליי דבריו של השופט ס' ג'ובראן ברע"פ 8220/15 כפאיה נ' מדינת ישראל (27.12.2015), אליהם הפנו המבקשים, כי "הכלל הנוהג בפסיקה הוא כי ככלל, צו הריסה יבוצע במועדו, ואילו היעדרות לבקשה לדחיית המועד לביצוע הצו תיעשה רק במקרים "חריגים ויוצאי דופן", בהם היתר הבנייה מצוי בהישג יד ורק עיכוב פורמלי מעכב את קבלתו [...] יוטעם, כי הנטל להוכיח כי קבלת ההיתר קרובה מוטל על המבקש את עיכוב ביצוע צו ההריסה". לפיכך, אינני מוצא כל פגם בטעמים אותם ציין בית המשפט המחוזי, בדחותו את ערעורם של המבקשים.

זאת ועוד, בהחלטה נוספת של בית המשפט לעניינים מקומיים, אשר ניתנה ביום 8.11.2016 (כב' השופטת ת' נמרודי), בעקבות בקשה חדשה מצד המבקשים לעיכוב ביצוע צו ההריסה, נקבע כי "לאור השלב בו נמצאת ההריסה, אינני מוצאת מקום להתייחס לשאלה האם היה מקום לבצע את ההריסה בשלב בו בוצעה, ואף לא מקום להתייחס לשאלה האם הייתה מוטלת על בית המשפט חובה [...] לעכב את ביצוע הצו באופן זמני לצרכי התארגנות". בנסיבות אלו, על אחת כמה וכמה שאינני רואה כל מקום להתערבותו של בית משפט זה.

8. לאור האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, כ"ג בחשוון התשע"ז (24.11.2016).

שׁוֹפֵט